

Шавкат Ҳасан

ҚАЙҒУДАН
КЕЙИНГИ КУН

Шавкат Ҳасан

ҚАЙҒУДАН КЕЙИНГИ КУН

Тошкент

«Ёзувчи»» нашриёти

Ушбу шеърый мажмуа Шавкат Ҳасаннинг иккинчи
тўплами. Унда ёш шоирнинг энг сара шеърлари
жамланган. ҳамда у ёш ижодкорларнинг жумҳурият
VI-кенгашида нашрга тавсия этилган. Шеърларда
бетакрор ҳайрат ва шўкуҳнинг ўзига хос талқинлари
муҳрини қолдирган.

Шеърхонлар учун бу учрашув кутилмаган
мароқли бўлиши аниқ.

X 4702620202— 1992
M 362 (04)

15 В № 25—8255—0073—1

С Шавкат Ҳасан, 1992 й.

МУҲАББАТ

Мен узоқ яшадим, жуда ҳам узоқ,
Покиза ҳислардан айри ва бедил.
Мен сенинг номингни билмасдан ҳаёт,
Яшаб қўйгандайман гўёки юз йил.

| Дунё дунё бўлиб нени кўрибди,
| Ҳаётми ё эркининг ёлгон эртаги.
| Чинакам бахтга мен имон келтирдим,
| Номингни илк бора эшитгач, Севги!

Юз йил танҳоликда кечириб ҳаёт,
Муқаддас ҳаётдан бир четда қолдим.
Қушчалар дунёга солганда гулу,
Баҳорги гиёҳдай қайта уйғондим,

Мен танҳо яшабман номсиз саҳрода,
Қолибман даллидай бенаво, мунглиғ.
Юз йиллар орадан ўтиб, мен шўрлик,
Яна бош кўтардим Самандар янглиғ.

Мен узоқ яшадим, жуда ҳам узоқ,
Ачинаман фақат, мени тушунгил.
Мен сенинг исмингни билмасдан, Севги,
Яшаб қўйгандайман гўёки минг йил.

| Номингни-ку билиш осон кечмади,
| Не захру заққумга бермадим дилни.
| Сени англамоғим учун, буюк ИШҚ,
| Наҳотки, совурсам яна минг йилни?!

Х Х Х

Фарёдлар битурман қайғу номидан,
Мунгларни ютурман соғинч жомидан,
Соврилиб бўлдим-ку, йиллар комида,
Нега қарамайсан, чашми жаллодим.

Ҳазин кузларимдан чекиниб келдим,
Қаҳратон қаҳридан бекиниб келдим,
Кўкламга ҳам сенга юкуниб келдим,
Нега қарамайсан, чашми жаллодим.

Дилда унаётган райҳоним, сафсар,
Суғораётган қонми ё оби кавсар,
Билмам: бу фарёдми худо беҳабар,
Нега қарамайсан, чашми жаллодим.

Севги—норасида, фақирдан фақир,
Эмраниб боқадим бечора, ҳақир,
Кўзларинг дояю, қабоғинг қабр,
Нега қарамайсан, чашми жаллодим.

Севгилим, ул чашми ризвонинг қани,
Қайғулар қатида ниҳонинг қани,
Омонинг қайдаю, паймонинг қани,
Хазондек тўкилиб ўйлар сураман,
Гулдай юзларингни қачон кўраман?

Талпиндим, йўлимни ҳижрон тоғ тўсди,
Ичимда оғриқлар илондек ўсди,
Тўзғиган дардларим—илоннинг пўсти,
Хазондек тўкилиб ўйлар сураман,
Гулдай юзларингни қачон кўраман?

Чорлайман жаҳоним унут, фаромуш,
Бўғизга қадалар бечора товуш,
Қайғу бека бўлиб илитган оғуш,
Хазондек тўкилиб ўйлар сураман,
Гулдай юзларингни қачон кўраман?

Севги—зардоблари тўпланган зарда,
Дилнинг дийдорига ёпади парда,
Ҳажрнинг дудига чўмган шаҳарда,
Хазондек тўкилиб ўйлар сураман,
Гулдай юзларингни қачон кўраман?

НАВРУЗ КЕЛИБ...

Наврӯз келиб сени йўқлайди,
Мен чиқаман кўзларим тиниб.
Регистон йиғлайди, йиғлайди,
Букри елкалари силкиниб.

Сен келасан, менинг гул юзим,
Ҳали бари тушади изга.
Осмонларга чиқиб кетамиз,
Замин ҳайрон боқади бизга.

Васлинг кўзларимни ёшлайди,
Юлиб мени фироқларидан.
Тиллолар тўкила бошлайди,
Тиллокори пештоқларидан.

Ҳали бизни бошлаб кетади,
Юракларда сиқилган сўзлар..
Бўтакўзлар бизни кутади,
Ёмғирларда ивиймиз бизлар.

Лабим босиб сочингга беҳол,
Қалтираймиз товушдай ҳали,
Титраб кетган гунчалар мисол,
Капалаклар қўнган маҳали.

Чақираман бўзлаб, товушсиз,
Сен чорлайсан—чиқмайди унинг..
Ҳали бизлар кўзларидирмиз,
Қарочиғи, беадад мунгнинг.

Мен сен учун ўзимни излай,
Сен мен учун ўзингни ахтар..
Ҳали ҳижрон дилларни тилгай..
Ҳали ҳижрон—баҳорга қадар.

Х Х Х

Муҳаббат мангуга кетаётганда
А. ВОЗНЕСЕНСКИЙ.

Вақтлигин батамом унутади вақт,
Куртаклар, майсалар тек қотар карахт,
Телбадек қайгадир югурар дарахт,
Муҳаббат мангуга кетаётганда.

Вақт ҳам ишққа этмас мурувват,
Қуёш ёғду эмас, сочади нафрат,
Замин осмонлардан излайди лаҳад,
Муҳаббат мангуга кетаётганда.

Хурлару парилар келар пайдар пай,
Мункар накир келиб чалади сурнай,
Азроил қадаҳга қуйиб турар май,
Муҳаббат мангуга кетаётганда.

Толе сени менга кўрмади раво,
Ай, ишқим, манглайда битилган хато.
Йиғладинг, йиғладим, қон қусди дунё,
Муҳаббат мангуга кетаётганда.

Х Х Х

Сен томондан саболар, келар тоза ҳаволар,
Сен томондан қўшиқлар, келаверар наволар,
Орзуларим ер бўлиб, қайғуларим ҳаволар,
Кўзларим йўлда менинг, кўзларим йўлда ҳамон.

Кўкда бўлсанг эй, гулим, фалаклардан энди туш,
Мен ҳамон вайронаман Варахшадай, фаромуш,
Учолмайман, қўйвормас оёғимдаги ковуш—
Кўзларим йўлда менинг, кўзларим йўлда ҳамон.

Йироқларга боқ, чопар кўринарми, эй, дорбоз,
Мен кўрман, фалакка боқ, қушлар этарми парвоз
Ё бир хабар келгайми фалокатдай беовоз,
Кўзларим йўлда менинг, кўзларим йўлда ҳамон.

Армонларим ҳижратда тортаверар итдек «ув»,
Юрак-бағрим эзилиб, жигарларим бўлди сув,
Жилвалангай бу сувда қароғинг сенинг жоду,
Кўзларим йўлда менинг, кўзларим йўлда ҳамон.

Моҳи Хосса боғида кезинар бир тўп товус,
Уларга кўксин очар юртдаги танҳо ҳовуз,
Менга эса бир чимдим фараҳ юқмади ҳануз,
Кўзларим йўлда менинг, кўзларим йўлда ҳамон.

Метин экан, тош экан, бу аркнинг деворлари,
Кўнглимдек юввош экан Бухоронинг сорлари,
Телба-далли ошиқни эслатар чинорлари,
Кўзларим йўлда менинг, кўзларим йўлда ҳамон.

Аё, кўксим, озод бўл гумонлар—алафлардан,
Эй гул, мен кечдим буткул ҳар қандай шарафлардан,
Хушхабар келгайми деб Самарқанд тарафлардан,
Кўзларим йўлда менинг, кўзларим йўлда ҳамон.

Х Х Х

Ортга боқма, кет, кетавергин,
Мажнун бўлсин сенга бу толлар.
Ёмғир сенга дардини айтсин,
Шеърлар айтсин сенга шамоллар.

Қаро кўзларингдан кўзим қароси,
Ўчсин буткул ғамларнинг изи,
Шуурингни шуълага кўмсин,
Рошлардаги райҳонлар иси.

Бўғотингда ин қурган қушлар.
Чорлайверсин сени яшашига.
Сирларингни этмагин ошкор,
Чиқармагил дардингни ташга.

Оҳ, шунда ҳам қийналсанг сен боз,
Ўртайверса ҳар вақт, ҳар онинг—
Майингина юзларингни бос,
Кўкрагига дагал дунёнинг.

ЭСКИ ДАФТАР

Бу дафтарни очганим ҳамон
Юракларим алағда бўлди.
Тараларди ундан заъфарон
Туйғуларнинг фаромуш ҳиди.

Бу дафтарни очганим маҳал
Шууримга бостириб кирди:
Кечмишимдан қолган бир ғазал
Ва ишқнинг илк озори, дарди.

Ўзинг шуни айладинг талаб,
Юрак, сенга не бўлди, аё.
Мендан нима истайсан, эй қалб,
Мендан нима истайсан, дунё.

Бу бир соғинч, бу бир орзиқиш
Холос. Бошқа ҳеч нарса эмас.
Мен дафтарни ёпмоқ истайман,
Қўлим эса уни ёполмас.

Х Х Х

Бир ажойиб, гўзал кун
Мени чиқсанг ахтариб,
Рўмолингни қўлингда
Байроқ каби кўтариб.

Ҳузуримга елсангу
Ўзингдан тониб, ёниб,
Мен қаршингдан чиқсаму
«Ана» деб қолсанг таниб.

Мен сўзласам алжираб,
Қилолмай қолсанг ажрим,
Сўнг айтган гапларимга
Ўзим бўлсам мутаржим.

Кўз ёшларинг тизилиб
Шеърдай оқса ва шу дам—
Сен қаҳ-қаҳ отсанг кулиб,
Мен ўкириб йиғласам.

Менга, сенга бойланиб
Хаёллар келса учқур.
Осмон гир-гир айланиб,
Ер нафас олса чуқур.

О, лаънати дунёси
Бўлмасди бунча ғариб.
Бир ажойиб, гўзал кун
Мени чиқсанг ахтариб.

ЛАБИҲОВУЗДАГИ УИЛАР

Тўқиб юрардингиз юртимиз бўйлаб,
Гоҳ шодон, гоҳида пурситам матал.
Маъзур тутинг мени бу дам, Афандим,
Сиз энди жони йўқ, оддий бир ҳайкал.

Гарчи бўлмаса-да аркони нуфуз,
Гарчи бўлмаса-да хуш-таом, хуш май.
Бир шўрлик эшакка ўлтириб ҳануз,
Ҳамон гап сотасиз эгардан тушмай.

Х Х Х

Эй, сен, хандон отиб кулаётган қиз,
Кулиб—кулиб туриб гуллаётган қиз,
Ишқимни гул каби юлаётган қиз,
Кетма.

Сенинг ҳар бир сўзинг—мукаррам оят,
Сенинг кулгуларинг—инъом, иноят,
Сендан айрилмоқлик—гуноҳ, жиноят,
Кетма.

Ҳажр—шўримга унган шўр шўра,
Сен кетсанг, эврилур яна бир эра,
Ишонмасанг, бешафқат йиллардан сўра,
Кетма.

Гар нетсанг, мени ғам ўлдиран доим,
Гар кетсанг, қиёмат бўлади қойим,
Таскин бер, юпатгил мени Худойим,
Кетма...

САБРНИНГ ТАГИ

Бирор бир гуноҳга қўл урмадим мен,

Менга қўл урмади бирор жиноят.

Уриниб, урилиб охири бутун

Сабрнинг тагига етдим ниҳоят.

Ё раб! Мени авраб келган эканлар,

Ҳамон алдаюрлар, қарашлари дўқ.

Сабр тагидаги ваъда этилган

Тиллолардан эса ному нишон йўқ...

Х Х Х

Очиқ деразадан мунг ёгилар, тунд,
Гултувакда ўсиб боради оғриқ.
Яшаш қандай бўлар, ўргатгил ахир,
Мен бу тарзда энди яшолмам ортиқ.

Не кечди, не кечар кўнгилдан бу кеч,
Бари хом хаёлдир, бари ёлғондир.
Мен сенинг ёнингга қайтай, севгилим,
Сен мени бу баттол ўйлардан тондир.

Мунгдан зиё олиб ўсади оғриқ,
Хотира сўради муздай қонимни.
Ичкиб, кечикиб бораяпман мен,
Соғинч гажиб борар устихонимни.

Х Х Х

Кел, севгилим, баҳор шонида,
Ялпизларнинг сачратиб бўйин—
Бу кимсасиз замин домида
Бехуд бўлиб тушайлик ўйин,
Бехуд бўлиб тушайлик ўйин,

Кел, севгилим, жазирамада,
Қалбим менинг қолмагай сўлиб.
Ўйнагаймиз офтоб дамида,
Саҳроларда жизғанақ бўлиб,
Саҳроларда жизғанақ бўлиб,

Ёмғирларга қўшилиб келгин,
Шаррос-шаррос, дилимни ситиб,
Телбаланиб тушайлик ўйин,
Бошдан оёқ хазонга ботиб,
Бошдан оёқ хазонга ботиб,

Кўзимиздан сочиб дурларни,
Юлдузларнинг сачратиб бўйин—
Талвасага солиб ҳурларни,
Осмонларда тушайлик ўйин,
Осмонларда тушайлик ўйин,

Кел, севгилим...

Х Х Х

Дедингки: биз бунда адашиб келдик,
Дединг: бизни алдаб кетдилар, ахир.
Лабларингни тишлаб юм-юм йиғладинг,
Мен йиғлай билмадим—кўзлари сўқир.

Дедингки: қабристон сукунати бу,
Қумларга қорилган май кўзалари.
Тамбалаб ташланган, қарагин, дединг,
Бу дунёнинг дарча—дарвозалари.

Дединг: ҳаётимиз қайгули фасл,
Ажиб титроқ ичра титрарди танинг.
Сўнгигача бош хам, тинглаб борамиз,
Дединг, ноласини адашганларнинг.

Лабларингни тишлаб юм-юм йиғладинг,
Мен йиғлай билмадим—кўзлари сўқир.
Дедингки: биз бунда адашиб келдик,
Дединг: бизни алдаб кетдилар, ахир.

ВИСОЛ ЧОҒЛАРИ

Олимларнинг аниқлашича, ҳаяжонли
дақиқаларда юрак уриши тезлашиб,
умрини анча камайтираркан...

Яшин тезлигида югурармиш қон,
Агар қалблар қалблар билан сирлашса.
Ҳаяжондан умринг камаяр экан,
Ногоҳ лаблар лаблар билан бирлашса.

Тинчингни олармиш севги сирлари,
Мағрурликдан нишон қолмас эмиш, йўқ.
Ҳижрон бу—шоирнинг ёниқ шеърлари,
Висол бу—юракка бориб теккан ўқ.

Майли, висол умр заволи бўлсин,
Қалбда қолсин унинг хушбўй доғлари.
Майли, юрагимни пора қилсину
Ва мени ўлдирсин висол чоғлари!

ЯНА КУЗ КЕЛИБДИ...

Яна куз келибди, бостириб яна,
Яна заҳил тортар гуллар пуштаси.
Бунчалик қалтираб, титрайди нега,
Мезонларми булар ё жон риштаси.

Кузак тортиб келган монесиз лашкар
Умри жовидоннинг ишқи қасдида.
Бу боғлар кўнглимдек ҳувиллаб ётар,
Бақо ва фанонинг қоқ ўртасида.

Сўнгигача синаб чўнг бардошимни,
Сўнгигача англаб етгим келади.
Замин каби вазмин тортган бошимни
Қайларгадир олиб кетгим келади.

Мудроқ босиб ётган сокин дунёни
Бошимга кўтариб йиғлагим келар.
Дилнинг бир кунжида ёнган зиёни
Сўндириб, мангуга ухлагим келар.

Рухнинг қабатларин йиртиб чиқади
Бу зиё эмраниб, қалтираб, ғариб.
Томирда тўлғониб ҳасрат оқади,
Аччиқ ёмғирларда кетгайман эриб.

Шамол қанотида учган хазондек,
Рухимдан узилиб кетмоқда йиллар.
Изоҳ йўқ, паноҳ йўқ, огоҳлар ҳам йўқ,
Савдойи дилимни ким ахир англаар.

Яна куз келибди, бостириб яна,

Яна заҳил тортар гуллар пуштаси.

Бунчалик қалтираб, титрайди нега,

Мезонларми булар ё жон риштаси.

Х Х Х

Жойи осойиш эмас, ҳеч кима бу
кўҳна равоқ.

ТУРДИ.

О, қалбим, сен етим, мен-да ғамзода,
Кетдик, тўрвангни ол бўйнингга осиб.
Икки дунёни-да кезиб пиёда,
Бир қабр излаймиз сенга муносиб.

Биз ожиз бандалар талпинган билан,
Биздан юз ўтиргай ҳаргиз ҳақойиқ.
Исрофил сурига ҳамоҳанг ўлан,
Бир лаҳад излаймиз сен учун лойиқ.

Кетдик, бу заминда кўнгил тўлмайди,
Излаймиз осойиш бирор бир ўрда.
Ахир бу ерларда яшаб бўлмайди.
Ўлиб ҳам бўлмайди, ахир, бу ерда.

Ўйлагандим: бу шунчаки туш,
Яшаб қўйдим билмасдан ноҳос,
Бу даҳрга сиғинганим йўқ,
Бу даҳрга сиғмадим, холос.

Мен адашиб кездим: саргардон,
Бу кўнгилнинг ўру қирини,
Дилхун бўлиб тингладим вайрон,
Ёмғирларнинг талх шивирини.

Бу норасо фалакнинг гаюр
Кимсаларин ҳар гал кечирдим.
Ҳар гал исён кўтарганда ҳур
Ботинимга қонлар ичирдим.

Мен бир умр, о, мен бир умр,
Урён дилни ғамга ўрадим.
Бир меҳр, бир шафқатга интиқ,
Шафақларга ботиб қарадим.

Руҳим қалқиб кирарди титроқ,
Эшитганим фақат ожиз сас,
Мен дунёни англадим, бироқ,
Дунё мени англамади, бас.

Ҳаёт! Қара, борлигим ситам,
Ситамларинг ҳеч қачон битмас.
Мен шунча йил чидадим, ахир,
Энди менинг бардошим етмас.

ЎЗЛИКНИ ТИНГЛАШ

Ажаб дамлар эди ул кун,
Тан мулкидин айро эдик.

Кўнгул бирла қолиб ёлғуз,
Булбул каби сайро эдик.

Дарёи ишқ эди дунё,
Ғарқоб биз сар то по эдик.

Магар келдик ёқавайрон,
Ғайибдин бир садо эдик.

Ибтидо деб, атарлар, бас,
Биз ул кун интиҳо эдик.

КЕТАСАН...

Сен кетасан, ортингдан
Шодлик боқар мунғайиб.
Умидлар абас бўлар,
Дардлар қолар улғайиб.

Сен кетарсан, ортингдан
Йиғлаб қолар сабрлар
Ва тилимда музлаган
Айтилмаган «хайр»лар.

Сен кетасан, ортингдан
Эргашади сўқир эрк.
Сенга энди етиш йўқ,
Қара, ахир, йўллар берк.

Сен кетасан, «оҳ»ларим
Кетар ўзимдан ўзиб.
Дийдоринг бир кун бўлар
Ва ёки бўлмас насиб.

Сен кетасан, лаънатлар
Ўқиб дунё ишига—
Хайрат бармоғин босар
Таажжубнинг тишига.

Ҳ А Ж Р

Бутун борлиқ қора тун ичра,
Бошлар узра булут кўлкаси.
Ой гўёки олис хотира,
Тун гўёки ҳижрон ўлкаси.

Асаб ёйдай тортилган таранг,
Юрак эса чиқармас бир сас.
Чигирткалар чириллар аранг,
Туман—дилда димиққан нафас.

Айрилиқдан наинки одам,
Табиат ҳам ёш тўкмоқдадир.
Майса узра титраган шабнам—
Юракларда йиғлаган қадр.

АРЗИ ҲОЛ

Ўз-ўзимга омад тиладим,
Ўз-ўзимга тиладим сабот.
Рутубатли бу тун кўксимда
Қолдирди бир нохуш таассурот.

Боравердим, йўқ эди ҳеч фарқ,
Боши берк ҳис-туйғулар сари.
Ҳайрат гирдобига бўлдим гарқ,
Ибтидодий одам сингари.

Свутиб ўзимни чарчадим,
Алдаб ўзни чарчадим, ахир,
Ахир, қандоқ чидамоқ мумкин,
Тунда юм-юм йиғласа бағир.

Ҳасратларим бориб етмайди,
Олиб бормас бу йўллар Сизга.
Кўрсаводлар ёзибди, нетай,
Шу қисматни пешонамизга.

Х Х Х

Сиз — хуршиди тобоним,
Токай ўртансин жоним.
Озорлар келди ўтру,
Келмадингиз, ёмоним.

Эй, Сиз, жони сўзоним,
Тонгу саҳар, азоним —
Жонда жоним қолмади,
Билмадингизми, жоним.

Хазонлардек елдим ман,
Баҳорларда сўлдим ман,
Ёмғирларда ўлдим ман,
Нелар бўлди, осмоним.

Чарх ургувчи гардун жим,
Бўзлайверар тунларим,
Нигоҳимда хунлар лим,
Дилда асрор, ниҳоним.

Шеърлар битдим у кун шўх,
Дамлар энди лахча чўғ,
Дунёмда бир дунё йўқ,
Нелар бўлди, жаҳоним.

Куйиб шеърлар айтдим, шеърлар туғилди,
Дилим ёнаверди ёнгани сари,
Чанқоқ кўзларимга нурдек ёғилди,
Шул кўҳна севгининг асотирлари.

Фараҳ бахтга тўлган аёлдай кулди,
Дардга қабо тикиб тинмади урчуқ,
Бир нафас тин олиб менга термулди,
Чорбоғимда чуғурлаган чуғурчуқ.

Шубҳалару шайтон васвасаларин
Парвардигор каби мангуга қувдим,
Зардобларга лим-лим тўлган ичимни
Ҳарир ҳаволар-да чайндим, ювдим.

Дилимда у кун бир рўшнолик эди,
Гўзал исминг айтиб очган эдим лаб:
Қайғуимни ҳатто қушлар тушунди,
Ногоҳ жўр бўлишди бир куй басталаб.

Пардек ҳаволарини кесиб борардим,
Шамолимда ювиб ўз изларимни,
Тобора, тобора ўсиб борардим,
Заминдан суғуриб илдизларимни.

Мен ҳар тун осмонга чиқиб кетаман
Ва ҳар тонг қайтаман қучоқлаб ғамни,
Севгилим, умрингда кўрганмисан ҳеч,
Ўзидан узилиб кетган одамни?

ТИЛОВАТ

Асрандим, мен сени асраёлмадим,
Оппоқ юволмадим, таролмадим оқ.
Ҳасратларим билан тўйдиролмадим,
Либослар кийдириб сенга қирқ ямоқ.

Сен билан ҳеч қайга кетолмадим-ай,
Сен дарё бўлибсан, мен эса бўйра.
Каптарнинг юлинган қанотларидай
Сап-сариқ мактублар энди хотира.

Сен энди келмассан ҳеч қачон қайтиб,
Фақат ёмлар келар сулув ва дуркун.
Дунёга келганман—сени йўқотиб,
Ахтарим, мангуга ахтармоқ учун.

Таҳликаю хатар лиммо-лим тўлган,
Воқеа, талофат, тасодиф тўла.
Умрим даргоҳига келасан кириб,
Ужмоҳ боғларидан қочган фариншта.

Мен сени умримнинг қайси бурчига,
Қайси кунжагига қўяй авайлаб.
Сенга муносиб жой бормикан бунда,
Толиб кезинаман ҳаётим бўйлаб.

Кўзим пардасига ёш тўлиб келар,
Атроф бир лаҳзада тортади хира.
Бемадор қушчадек умид жовдираб,
Кўксимга бош қўйиб йиғлар бокира.

Зулматга беланган кўчалар аро,
Зулматни ёпинган кечалар бўйлаб.
Бориб келар эдим оғир, гамсаро,
Маҳзун қарашларинг кўксимга жойлаб.

Орзулар озурда—кўнгли бўш осмон,
Севги—манзилидан адашган ҳумой.
Сенга қайдан топай беҳатар гўша,
Бу дилдан ўзим-чун топилмаса жой.

Ёмғир ёғаётир—кўкнинг ҳасрати—
Бизнинг севгимизга ҳамоҳанг, ошно.
Сенинг манглайингда дулбаржин хати,
Менинг кафтларимда билгисиз имло.

ҚАРИ ҚИЗ

Унинг назарида ҳамма бахтлидир,
Унинг назарида бахтсиз одам йўқ.
Ғамга тўла қаро кўзлари гўё,
Оҳ, тобора сўниб бораётган чўғ.
Тунлари кимнидир ёд этади, дод,
Тунлари кимнидир соғинади, оҳ.
Дилнинг бир кунжини забт этар сабоғ,
Қолган бўшлиғини мавҳ этар гуноҳ.
Сен кимсан, нимасан, сўқир ҳақиқат?
Бир чимдим меҳрингни кўрмабсан раво.
Унинг кўзи билан ўзингга боқсанг,
Бахтингдан ёрилиб ўлардинг, дунё!
Тунлари ҳақиқат излаб адашган,
Бир овоз бўғзидан отилар ноҳос.
Бола кўрмоқликни орзу қилар у,
Фақат орзулари болалар ходос...

Дунёга келдим мен кам-кўстим билан,
 Улгайдим кўксимга умидлар тақиб,
 Бу дунёи дуннинг кўксидан сутмас,
 Заҳру оғусини ютдим ютоқиб.
 Кўнгил қадаҳ янглиғ қайғуга тўлди.
 Яшамоқ, курашмоқ—баридан тўйдим.
 Масхара бўлмоқ-чун бир асос бўлди.
 Минг бора ўйлаб бир бостан қадимим.
 Мен паноҳ истадим бу шўр қисматининг,
 Азалий, бешафқат сўроқларидан.
 Руҳимни гул каби сугурсам, дедим,
 Ҳисмнинг дўзахий қийноқларидан.
 Ҳаёт ришталарин узаётган бахт,
 Фараҳни чўп каби суқади кўзга.
 Йўқ, мени ақлдан оздиrolмас вақт,
 Дунё покиза деб айтмайман сизга.
 Топган жойимни ҳам берурман текки,
 Кимга берар бўлса берсин бу тақдир.
 Бу дунёнинг ахир кўллари чиркин,
 Ахир бу дунёнинг кўйлаклари кир.
 Вужуд тўниб борар, қалб тўниб борар,
 Ҳеч кимса, ҳеч нарса қувонтиrolмас.
 Бу дунёдан шундай кўнглим қолганки,
 Энди у дунё ҳам овунтиrolмас.

ФОЛБИНЛИК

Бу ўн йиллик яхши кечади,
Истарангиз бўлмайди совуқ.
Узоқлашиб бораверасиз,
Ўзингизга келмайсиз ёвуқ.

Туш кўрасиз кўпинча: дарахт,
Бу дарахтнинг барглари тилло.
Сизга қайғу яқин йўламас,
Ҳаёт деган жафодан, илло.

Бу ўн йиллик ажиб кечади,
Ўзгариб турасиз дамо-дам.
Худо хоҳлаб, шу кетиш бўлса,
Танимайсиз ўзингизни ҳам.

Ишончлардан путур кетса-да,
Дуо қилаверар гадолар.
Хилватларда қолаверади,
Сиз фотиҳа берган хатолар.

Бу даврда анча озасиз,
Кўплар билан қилиб гуфтигўй.
Парво қилманг, озар, семирар,
Бир терининг остида бир қўй.

Кўп куюнманг, бу шунчаки фол,
Тўғри чиқиб қолади гоҳи.
Насиб бўлса, семиртиради,
Сизни ўзгаларнинг гуноҳи.

ЛАҚАЙДЛИККА МАДҲИЯ

Ҳар нарса, деб ўзингни ема,

Асабийлашма, ўзингни бос.

Шу қадар тўлиб кетган бўлсанг,

Бирдан гапириб қўйма ноҳос.

Ҳе, садқаи суҳанинг кетсин,

Зарари йўқ, ўлиб қолмайсан.

Ҳечқиси йўқ, битта сўз учун,

Ер чиқмайди орбитасидан.

Сен ҳеч қачон айта олмасанг,

Айтолмаган ўша сўзингни,

Тағин минг бир андиша билан,

Осиб қўйма яна ўзингни!

ҒИРРОМ ҰЙИН

Тасаввурга сиғмас ҳеч нарса,
Эҳтимол бу ўйин—бир хаёл.
Эҳтимол, мен очилмас сирман,
Бирор тушман ноҳуш, эҳтимол.

Тажрибам йўқ, имконим ҳам йўқ,
Халоскор ўй келмайди ноҳос.
Ўйин бошдан оёқ ғирромлик,
Чарчаганга ўхшайман бироз.

Бошланиши ғалати кечди,
Давомини турибман кутиб—
Қайтган билан қайтиб бўлмаса,
Кетган билан бўлмаса кетиб.

БЕХОСИЯТ САФАР

У пушаймон бу сафаридан,
Жигарлари оқиб бўлган сув.
Сочи тикка бўлгани билан,
Ҳеч кимга тик қарамади у.
Такаббурмас имонин ютган,
У бечора, фақир, камсуқум.
Соҳибсеҳр нур ато этган,
Кўзларига тўлиб қолган қум.
Қолганига бўлмаган банди,
Қилганини қилмаган канда—
У соҳибнинг чин ихлосманди,
Ўз аслини қидирган банда.
Ишонмайди сенга, эришган,
Зафарларинг ёлғон эй, гардун.
Унга минг йил сабоқ беришган,
Бу ёқларга келмасдан бурун.

ТИРИКЛИК

Аҳлу аёл, қариндош,
Ҳеч ким бўлмайди йўлдош.

Аҳмад ЯССАВИЙ.

Келсанг, салом,

Кетсанг, хайр.

Даҳр билган ўша авом,

Авом билган ўша даҳр.

Ҳеч кимса қучоқ очмас,

Ҳеч ким «кет» демайди ҳам.

Яшайсан мисли бир кас,

Ўзинг-чун тутиб мотам.

Кун-ой ўтар, йил ўтар,

Кезсанг кезгил, сарсари..

Кўзингни қийма этар,

Изтиробнинг нурлари.

Сўнгра боқиб кўрарсан,

Осмоннинг ҳам шифтига..

Бошларингни урарсан

Қояларнинг кифтига.

Ҳеч кимсага етмагай.

Нолаю оҳу зоринг.

Ҳар галгидек жавобсиз

Қолгайдир саволларинг.

Фаришта ташрифи сўнг,

Анъанага мувофиқ.

Бошингда йиғлар «ҳўнг-ҳўнг»

Дунё деган бетовфиқ.

Келсанг, салом,

Кетсанг, хайр.

Даҳр билган ўша авом,

Авом билган ўша даҳр.

СЕНГА НИМА БЎЛДИ, МЕНИНГ ИЛОҲАМ

Сени менга бетоб, дедилар.

Р. ПАРФИ.

Гулим, сени менга бетоб, дедилар,
Унинг жигар-бағри кабоб, дедилар,
Унинг ютгани қон, зардоб, дедилар,
Сенга нима бўлди, менинг илоҳам?

Бу дард ғассол бўлса таскин чикора,
Дилни юваверса эзиб, тобора,
Афсус тополмасман имдод, бир чора,
Сенга нима бўлди, менинг илоҳам?

Бедиён кўксимда унган ўз гулим,
Бостириб келмишдир, қара, куз, гулим,
Лабларинг замҳарир, нечук муз, гулим,
Сенга нима бўлди, менинг илоҳам?

Мен эса кўрпага чўкиб ётаман,
Ашкимни ёстиққа тўкиб ётаман,
Дардингни бўралаб сўкиб ётаман,
Сенга нима бўлди, менинг илоҳам?

Топтаб ташлагайдир йўлни, изни вақт,
Чилпарчин қилади аҳдни, розни вақт,
Ақлдан оздириб борар бизни вақт,
Сенга нима бўлди, менинг илоҳам?

Ёдинг хотирамни тилиб борадир,
Бу дунё ғамларга тўлиб борадир,
Унутмоқ наҳотки сўнгги чорадир,
Сенга нима бўлди, менинг илоҳам?

Шивиринг руҳимда тирилар такрор,
Яна юрак вайрон, кўзларим хуншор,
Ўтмишу, келажак, барчаси бекор,
Сенга нима бўлди, менинг илоҳам?

Ётаман, тураман, етмайди нафас,
Олис тоғларингдан келур заиф сас,
Сенсиз бу Самарқанд Самарқанд эмас,
Сенга нима бўлди, менинг илоҳам?

Х Х Х

Тун эди, зулмат эди,
Ухлаб ётарди еллар.
Ой бефарқ боқар эди,
Дарахтзорга кирганда улар.
Кейин...

кейин...

Энтикишдан дарахтлар,
Сесканиб кетди хилват!
Ногоҳ уйғонди еллар,
Барглар бошлади...

ғийбат.

ЁМҒИР МАВСУМИ

Ёмғир, ёғавергин, ювавер тинмай
Дилимнинг мавсумий ғуборларини..
Токи бир бор мен ҳам тан олай
Умримнинг лаҳзалик баҳорларини.

Ёмғир, ёғавергин, ювавер дилнинг
Домидан беташвиш лаҳзаларини..
Сенинг шивирингни тинглабон туяй
Дилимнинг чорасиз ларзаларини.

Ёмғир, ёғавергин, айлагин халос,
Бу юпун, бу рангсиз кунлардан мани..
Бу ғурбат шомиди йиғлаб беовоз,
Дунёни унутсам, унутсам қани.

Ёмғир, ёғавергин, келгани каби
Энг сўнгги хабардек умрининг шоми..
Эҳтимол дард бўлар, эҳтимол қайғу
Дунёнинг чиройли бу сохта номи.

Ёмғир, ёғавергин, мени парчала,
Кўксимни чок эту юрагимни юл.
Хуншор бўлган қўлларинг билан
Юракнинг ўрнига ўстир битта гул.

Ёмғир, ёғавергин, вайрон эт мени...

Х Х Х

«Сенга аталган

Бу гуллар хушбўй

(Гўё эртага

Бошланажак тўй!)

«Сенга аталган

Бу гуллар маъсум

(Лабларингда ол,

Қирмиз табассум!)

«Сенга аталган

Бу гуллар сўлим

(Гўзал исмингга

Тўладир дилим!)

Сенга аталган

Бу гуллар хомуш

(Қайноқ кафтингни

Туш кўради, туш!)

АРОСАТ

Мана мен ниҳоят,
Жойлашиб олдим—
бахтсизликдан тепада,
пастроқда бахтдан.
Жойим-ку, топдим,
эх, энди чўзилсам—
бошим бахтга тегар,
оёғим бахтсизликка.

Х Х Х

Кўксимда бир ғамсаро гул бор,
Тушунмайди уни ҳеч қайси:
Тор дунёнинг на Шавкатию,
На Шавкатнинг кабир дунёси.

СЕН КЕТГАЧ...

Хавотирни ютиб отаяпти тонг,
Эшик зорланади тақдирдан нолиб.
Девор ковагидан чиқади сичқон,
Дераза анграяр, оғзи очилиб.

Оқ парда ҳилпирар, ҳилпирайверар—
Қамал қилинганлар кўтарган байроқ.
Мени ҳам сиғдирмас, ситиб чиқарар,
Хона—қорачиғи ўйилган қабоқ.

Х Х Х

Жоду кўзлар—шайтоннинг иши,
Киприкларинг—чаённинг ниши,
Пойларингга бош уриб нолон
Ўртанади иккита йилон.

Тун. Юлдузлар тўкади оғу,
Мен чарчадим сўнгсиз тушлардан.
Кел-эй, энди қўрқмайсанми бу
Таҳликали ўхшатишлардан.

И Ш Қ

Сочу соқоллари ўсиб кетган вақт
Депсинар умримда сарсон—адашиб,
Юрагим тубида кўкарган бу гул
Етти қат осмонга кетди чирмашиб,
Қаҳратонлар уни қуритолмади,
Сўлдиролмади саратонлар ҳам.
Қуёшга интилиб ўсаверди у
Бамисли ҳаётга тирмашган одам.
О, уни чўқилаб кета олмади,
Бурда қилолмади қузгун сингари—
Бу телба замоннинг зугумлари-ю,
Девона даврнинг талотумлари.
Ул қайғу улғайиб борар кун сайин,
Вужуд жамлаб тутар сўнгги меҳрини.
Ғамзада юракда туғилган бу дард
Пайҳон қилаверар унган ерини.
Шамоллар йиғлатар, тинч қўймас уни,
Майин саболарда бўзлар эшилиб.
О, бу гулни ҳеч қачон юлолмайман,
Юлсам бағрим кетар унга қўшилиб.
Улканлашиб бораверар, э, худо,
Тобора каттариб борар бу туйғу.
Энди юрак унга торлик қилади,
Ва лекин сизмайди дунёга ҳам у!!!

СОҒИНЧ

Мен бандиман, тутқундир руҳим,
Енгди мени бир девоналик.
Алаҳсираш ё тушдир балким,
Туйғуларда парокандалик.

Йиғлаб чиқар безабон, беун,
Кўкрагимга бош уриб, карахт —
Чарчаб адо бўлган, бағри хун
Бир қайғуким, руҳимда бадбахт.

Тун кечар-ку, ҳамиша тунд, тунд,
Тун кечар-ку, амаллаб, нотинч.

Лек тонггача фарёд солади
Ичларимни ўртаган соғинч...

Кел, энг сара туйгуларимдан
 Сенга туздим очил дастурхон.
 Икки четда чўкайлик маҳзун..
 Ўртамизда бўлсин куюк нон.
 Бу нафис, бу ҳофиз гуллардан
 Сенга туздим бир даста хушбўй.
 Келсанг, Бухорода бошлаймиз
 Қирқ кечаю ва қирқ кундуз тўй.
 Минг бир кеча йиғладим бекор,
 Соғинчларим қоврилди ғамда.
 Изтиробнинг чандиқлари бор,
 Фироқларнинг изи танамда.
 Тунлар сени соғинганимда
 Сенга эмас, шубҳага бордим.
 Зардоб ичиб ётган ичимни
 Тўрт бадқовоқ деворга ёрдим.
 Сен йўқ эдинг, жиблажибонлар
 Лабларимнинг таъмини туйди.
 Дилдан меҳр кетмоқда бадар,
 Сочлар, кўзлар, тунларим куйди.
 Қувончимга айланди қайғу,
 Ҳасратимга айланди наво.
 Мен хаёлан чорлаган билан
 Сен қаршимда бўлмадинг пайдо.
 Кел-эй, энди бу дилгир онлар
 Шубҳа қайтиб келмасин макруҳ.
 Музлаб ётган бу кўҳна, қадим
 Вужудимга қайтсин қайта руҳ.

Ер ёқмаса, кўкка учамиз,
Учар гилам топилмаса ҳам,
Фақат мени ташлаб кетмагин,
Ташлаб кетма мени, қовургам.
Бу нафис, бу ҳофиз гуллардан
Сенга туздим бир даста хушбўй.
Келсанг, Бухорода бошлаймиз
Қирқ кечаю ва қирқ кундуз гўй.

Қадинг сарву санобардур,
Сочинг анга баробардур.
Сасларингким мунглиғ оят,
Қарошларинг тановардур.

Хатарнокдир шубҳа ўйинг,
Шуълаланган тола мўйинг.
Ажабдурким, ғалатдурким,
Булбул бирла гуфтиғўйинг.

Холинг аро баёт пинҳон,
Қўлларингда нажот, имкон.
Нимтабассум жилваланган
Лабларингда ҳаёт пинҳон.

Мунчоқларинг инжуму дур,
Ё ҳаёлий пок тасаввур.
Сен қайга йўл олар бўлсанг,
Қирқта канизинг эргашур.

Маним умрим, маним жоним,
Кетар бўлсанг на имконим.
Изларингни ўпиб қолсин
Маним куйган гунг забоним.

Эй, муғбача, майли гунаҳ,
Май қуй манга, тўлдир қадаҳ.
Бу дунёда бир бахт бўлса
Шул нозанин ўшал фараҳ.

Қадинг сарву санобардур,
Бўйларимга баробардур.
Сасларингким мунглиғ оят,
Қарошларинг тановардур.

УҚТИРИШ

Одамга уқтириш керак
одамлигини,
Наҳотки, тушунмайди,
У одам-ку, ахир!
Одамлигини уқтиришнинг
нима кераги бор,
агар у одам бўлса...

Х Х Х

Нигоҳинг шўх, киприкларинг ўқ,
Ёноқлар ҳам дудоқларинг чўғ.
Сирлашаман мен шулар билан,
Бунда афсус... сенинг ўзинг йўқ.

МЕНИ СЕВМАЙ...

Мени севмай тўғри қиласан, гулим,
Менинг турган-битганим ташвиш.
Соқол қўйиб Самарқанд бўйлаб
Кезиб юрган, мен сўнгги дарвеш.

Мени севмай тўғри қиласан, гулим,
Мен бир жиннисиман шу абгор ернинг.
Исму-шариф гарчи шоҳга ярашиқ
Ва лек қулидирман бир буюк шеърнинг.

Мени севмай тўғри қиласан, гулим,
Билмам, севги қайда, нафратим қайда.
Барчасини бир-бир тотиб кўраман,
Неки битилгандир бу шўр манглайда.

Мени севмай тўғри қиласан, гулим,
Ўзимни ахтаргум биргина куздан.
Оҳ, менинг косам оқармас ҳечам,
Оқарса оқарар оқ-оппоқ туздан.

Мени севмай тўғри қиласан, гулим...

КАСБ—КОРИМИЗ ОШИҚЛИК

(Ориф ҲОЖИГА)

Дўстим, юр, кетдик бизни кутаётган тоғларга,
Ҳайноқ қучоғи сўлим ҳу фаромуш боғларга,
Кўксимизни очайлик, ана, қуёш чарақлар,
Ул бизни олиб кетсин энг бокира чоғларга.

Касб-коримиз ошиқлик,
Касб-коримиз ошиқлик.

Ҳаволарнинг кўксини, бағрин ёриб сузайлик,
Ғам ришталарини буткул оёқлардан узайлик,
Бизга кулиб боқмаган бу сокину бу лоқайд
Дунёларнинг тинчини, оромини бузайлик.

Касб-коримиз ошиқлик,
Касб-коримиз ошиқлик.

Ҳайратлар қаршисида танг қолиб, донг қотайлик,
Бошимиздан то оёқ гуллар ичра ботайлик.
Савобталаб харидор чиқса агар ногаҳон,
Ташвишларни, дардларни бира йўла сотайлик.

Касб-коримиз ошиқлик,
Касб-коримиз ошиқлик.

Бошга кулоҳни кийгин, оёққа илгин чориқ,
Узоқларга кетайлик дунёдан бўлиб фориғ.
Ёруғ-ёруғ хаёллар олсин ўз оғушига,
Ой келиб ошиқона, битта шеър этсин тортиқ.

Касб-коримиз ошиқлик,
Касб-коримиз ошиқлик.

Ана қызлар кетишар ҳусида якто, тенгсиз,
Сўқмоқларда, дилларда қолдириб бир ёруғ из.
Майли, гўё боқишмас, майли, қиё боқишмас,
Улар бизни севмасин, биз барибир севамиз.

Касб-коримиз ошиқлик,
Касб-коримиз ошиқлик.

Қизғалдоқларни қучиб, қирни этайлик тавоб,
Ҳар не гуноҳимиз бор, сўраб олсин шу савоб.
Бу фараҳдан етти қат осмон йиғлаб юборсин,
Ҳигарлару юраклар тўкилиб бўлсин кабоб.

Касб-коримиз ошиқлик,
Касб-коримиз ошиқлик.

Наволар ифор сочар бирам хуштаъм бўй энди,
Бугун улкан арафа, бир ажойиб тўй энди.
Оталардан қолгандир, бизлардан ҳам қолгуси,
Дақиюнусдан қолган ишларингни қўй энди,

Касб-коримиз ошиқлик,
Касб-коримиз ошиқлик.

Эй, муғанний, куй чалгин ўйин тушайлик боз-боз,
Ақллардан озмоқлик ҳеч гап эмас бу алфоз.
Юрак қушга айланди, юрак қушга айланди,
О, худойим, қанот бер, кўкка этайлик парвоз.

Касб-коримиз ошиқлик,
Касб-коримиз ошиқлик.

Х Х Х

Шофирконнинг шомида
таралади рутубат.
Кўзим очиб кўрганим—
сен бўлдингу уқубат.
Нўш этганим тамшаниб
фақат қайғу жомидан.
Кўзларингни изладим
ҳасратларнинг комидан.
Чашмларим чашма бўлди,
нолаларим тановар.
Дилим сенинг ҳажрингда
зулматга маҳкум ховар.
Ёлғиз, ғариб, нимта ой
дилга хос талқин эди.
Жунжикади ўйларим,
ҳаволар салқин энди.
Мен кетарман тоабад
бўлиб сендан жудолар.
Шофирконнинг шомида
таралади видолар.

Х Х Х

Мусбат-манфий ҳис-туйғуларни
Авраш мумкин келса агар дуч.
Чучмал гапга жилмаймоқ учун
Топилади менда ҳали куч.

Ҳаммасидан қочмоқлик мумкин,
Барчасидан мумкин бекинмоқ.
Гарчи шараф саналмаса ҳам,
Ғалабадир баъзан чекинмоқ.

Мен темирман, темир одамман,
Ичак-чавоқларим темирдан.
Эплолмайман ўкирмоқликни,
Кулолмайман телбадай бирдан.

Сабр ётур кўксимда бўкиб,
Бир сабрки, усти—боши хун.
Иродамга тасанно ўқиб,
Демак, ҳали яшашим мумкин.

БЕГОНА ЎТ

«Турмуш фаровон» деб шеър ёзиш куфр,
Вазни лак-лак бўлса ҳар қатра тернинг.
Бегона ўтлари—ғайрихалқ, ғаддор,
Шўр босган шўрлик бу серҳосил ернинг.
Етти пушти деҳқон ўтган деҳқоннинг
Бошлари, қўллари, кўкраги очиқ.
Жўяклардан чиқмай йил—ўн икки ой
Қарорларни этар ҳаётга тадбиқ.
Кўм-кўк ниҳолларга, ерга, деҳқонга
Маъруза қилишди бир ой муттасил,
Пахтанинг дунёвий хусусиятин
Қориндор раису думбадор вакил.
Кейин бу ниҳоллар гуркираб кетди,
Кетмонга содиқ деҳқон не дерди.
Ардоқлаб сув қуйди, ўғитлар тўкди,
Бегона ўтлар-чи кўпаяверди.
Зарпечак кўпайди ва ҳар хил алаф,
Алп қомат кўчатлар чўкаверди тиз.
Бегона ўтларни тозалаш пайти
Сафарбар этмади ҳеч кимни раис.
Қаҳратон, саратон, хоҳ кундуз, хоҳ туи
Ишлади деҳқоннинг қуриб дармони.
Бўлиқ бўлар эди ҳосил ва лекин
Бегона ўт босди Ўзбекистонни.

КАСАЛХОНАДА

Тақдиринг ҳар хил темирлар дастида,
Томирингга глюкоза тўлади.

Кўп узоқ ётасан, унинг остида
Бемалол битта шеър ёзса бўлади.

Ёнингда, бошингда шприцлар осиб,
Хайрият, мангуга бунда қолмайсан.
Баридан ёмони лабдаги учуқ,
Ҳозирча ҳеч кимни ўпа олмайсан.

Ҳаво иссиқ, ел йўқ қилт этган,
Кўм-кўк барглар қотиб турар тик.
Қушчалар ҳам қайгадир кетган,
Устингга бостираб аёвсиз жимлик.

Меҳрибон докторнинг игнаси каби,
Дориси сингари аччиқ ва нохуш—
Палатанинг оппоқ шифтига ҳар кун
Чорасиз бургутдай термулиб ётиш....

Х Х Х

Ёмғир ёғар эди шошқалоқ,
Дил борарди зулматга чўкиб.
Томчилари оқ эди, оппоқ,
Томар эди қайғулар тўкиб.

Кўкка боқиб «э, худо», деди,
Бошин қайта эгиб олди хам.
Хаёллари паришон эди,
Ўйлар ҳаддан ташқари мубҳам.

Кўзларига томар эди тун,
Жилмайгандек бўлди лаблари.
Фараҳ излаб топмади бутун,
Ҳасрат келди дунёдан қари.

Тунга боқди диллари ўксиб,
Ёмғир ёғар эди оқ, оппоқ.
Юзларини тупроққа босиб,
Ўкраб-ўкраб йиғлади узоқ.

Ким кўрибди эй, кўнгил,
аҳли жаҳондин яхшилиқ...

Бобур

Қадрини йўқотар бир кун барчаси,
Маъни кўламлари кетар торайиб.
Кўнглинг қолар, неки ёруғлик бордир,
Кўнглингда қолади дарддай қорайиб.

Кўзингни бойқушдай чўқиб олажак,
Сипо кўринса-да, теварак-атроф.
Ортиқ яшаб бўлмаслигини
Сен ўзинг этарсан бир кун эътироф.

Жами ришталарни ташларсан узиб,
Не ҳис бор, ўзингдан этурсан соқит.
Кўксингга бош қўйиб ғингшийди сўнг бор
Ҳаёт — бамисоли вафодор бир ит.

КУЗГИ МАРВ

Осмонда хирмон-хирмон булутлар,
Сокин кезар мангу мовийлик аро.
Қовжираб-қовжираб алафлар ётар,
Чидаб бўлмас ҳидга тўлгандай ҳаво.
Минг рангга бўялиб, ўртанади кўк,
Хазонлар рақсга тушади секин.
Шамол огушида қатра совуқ йўқ.
Ҳарорат ҳам йўқ бағрида лекин.
Учдилар бегона элларга қараб.
Қушлар бу ҳаётга қўйдилар нуқта.
Юртга содиқ уч-тўрт чумчуқ мўлтираб,
Туришибди қип-яланғоч дарахтда.

Х Х Х

Талъат тожики,
Сўзинг туркона.
Аз ишқат дод-ай,
Келдим мен яна.

Шиштем рў-барў,
Сен эдинг хомуш.
Дилба дард пуру,
Розлар бетовуш.

«Омад наомад,» —
Дединг йиғладинг.
Ин мажруҳ дила,
Тағин тиғладинг.

Сен кетдинг, биздан
Мондагеш фақат:
Тожикона ғам,
Туркона ҳасрат.

Х Х Х

Тунлари гамларга қорилиб,
Ерилиб кетаман гоҳида.
Сендан неки олган бўлсам мен
Барчасини қўйдим жойига.

Сен айтгандек бўляпти бари,
О, улуғ Ҳотамтой, мўътабар наби.
Кунлар эса ўтавермоқда
Ҳисолада битилган каби.

Бўғотимда ин қурган менинг
Сен қарғаган бир гала қарға.
Вужудим ҳам ўйларим мисол
Тополмайди бирор қўналға.

Дунё, нега ўртайсан мени,
Нима бор, мен бунчалар куяй?
Ўлтирмакка жой ҳам бермадинг,
Мен ўзимни қаерга қўяй?!

Ҳ О Л А Т

Ўлтирибман чўккандай қоя,
Қалтирайди қадахдаги май.
Ўувиллайди безовта мия
Чўп тиқилган ари инидай.

Мен чекаман қайғуни, ғамни,
Шуурилда бир алам ёди.
Сўнг ётаман қоплар теграмни
Тамакиннинг заҳарли дуди.

Ёзолмайман, юрагим хуншор,
Қалам ётар оқ қогоз узра —
Эгасини тупроққа берган
Ит сингари ғариб, бечора...

Тарбия қиляпман ўзимни,
 Мен камтарин, Бандаи Карим.
 Мен ҳеч кимнинг фикрин бўлмайман,
 Ҳеч кимсага тегмас зарарим.
 Бир ноўрин иш қилиб қўйсам,
 Ё ножўя жилмайсам чакки—
 Сўнг ўзимни тергаб қўяман,
 Мен ўзимга бераман дакки.
 Оқшом ишдан чарчаб қайтаман,
 Ўзимча бир оҳанглар тўқиб.
 Кайфиятим кўтарилади
 Кўзгудаги ўзимга боқиб.
 Чунки, унда жилмаяр менга,
 Бир одамнинг қақраган лаби—
 Йўлларимда кўзи тўрт бўлиб
 Кутаётган хотиним каби.
 Мақтайман гоҳ ўзимни, ўзим
 Хўжаликни юргизадиган.
 Таом тайёрлайман лаззатли,
 Ўлик еса тиргизадиган.
 Барчасига сабр қиламан,
 Ичга ютиб бор-йўқ аламни.
 Ўз бошимни силайман кейин
 Эркалаган каби боламни.
 Яшаяпман гоҳ нон, гоҳ ғам еб,
 Гоҳи ҳасрат, гоҳи ичиб май.
 Ногоҳ ўлсам, «бевақт кетдинг», — деб
 Ўзим учун йиғлайман қандай?..

Х Х Х

Қўлларимга қайта куч қайтаётир,
Кўзларимга эса қайтаётир нур.
Тобора аниқроқ ҳис қилаяпман,
Тобора ёришиб борар тасаввур.

Томиримда яна жўш урмоқда қон,
Лабларим шўх куйга сезар эҳтиёж.
Тобора пасайиб келмоқда осмон,
Гуллаб борар, ана, қуриган оғоч.

Туйғулар гулдаста тутиб келмоқда,
Сокин ҳисларимни шабнамга чайиб.
Тобора каттариб бораяпман мен,
Улкан дунё эса борар мунғайиб.

ТУҒИЛГАН КУНДА

Минг йиллик йўл босиб келди бу гурбат,
Елкасида хуржун, бошида кулоҳ.
Оёғи остида гижирлайди қум,
Гоҳи банда деди, гоҳида Оллоҳ.

Бу дард минг йил бурун таваллуд топди,
Бу қайғу тирилган минг йил илгари.
Ўзлигин англамай то ҳануз чопди
Соясини қувган телба сингари.

Саҳролар оралаб борар бу карвон,
Карвонки, неси бор, бари таланган.
Бошимда дўппию, эгнимда чопон,
Минг йилдан буён мен хаёл сураман.

Х Х Х

Мана эртагимиз соб бўлди, ўтди,
Сен фаришта бўлолмадинг, мен—оқил.
Хайратли кунларим таралиб кетди
Тамаки дудидек талх ҳамда заҳил.

Ўйлардик: ишқимиз мангу беадад,
Бир зумлик бахт берди, сўнг эса бот-бот
Ҳақиқий эртаклар ўқиди қисмат,
Самимий ёлғонлар тўқиди ҳаёт.

Йиғладинг, йиғладинг, билмайман нега?
Йиғладинг, йиғлатдинг кетаётиб жим ---
Кейин ҒАЛАБАлар тиладинг менга,
Мснинг бир умрлик МАҒЛУБИЯТим...

БУГУНГИ КУН

Ўизариб, бўзариб шамс ботди оғир,
Табиат қалбига чўкиб борар тун.
Дунё бир кунини йўқотди ҳозир,
Тарих дафтарига ёзилди бу кун.

Қуёшнинг нуридан ёришар жаҳон,
У ҳар кун чарақлаб, қайта ботар жим.
Лекин бугунги кун қайтмас ҳеч қачон,
Қайтмагани каби менинг илк севгим!

Х Х Х

Борар йўллар менга аёндир,
Манглайимда чизилган бу йўл..
Гарчи улар дардларим каби,
Ҳасратларим каби жуда мўл.

Бир куни хом хаёллариму
Мангу бузиб фароғатимни—
Кечаётган мунис лаҳзалар
Фош этар қалб жароҳатимни..

Шул тақдирнинг қўллари билан
Ёзадирман эркин иншолар,
Ҳар жумлада юзлаб ноқислик,
Ҳар сатрида минглаб хатолар.

Гуноҳим не бунда кеч келиб,
Барин эрта англаганимми.
Ё савдои кезиб дарбадар,
Ҳазин куйлар тинглаганимми?

Фақат мунглаб ундиргай туйғу,
Фараҳдан-да холи ҳар жихат.
Ота бўлгай қоядек қайғу,
Она бўлгай муштипар кулфат.

Баҳор келди Бухоро ёқда,
Яна шу дил, яна дилда ғам.
Паноҳ истаб келганим билан,
Яшолмайман бу ерларда ҳам.

О. худойим, бу қандай макон,
Садақами чимдим қувонч ҳам?
Бу дўзахнинг қайти қавати,
Бу ер қайси жаҳаннамдан кам?

МУНДАРИЖА

Муҳаббат	3
Фарёдлар битурман қайғу номидан	4
Гулдай юзларингни қачон кўраман?	5
Наврўз келиб	6
Муҳаббат мангуга кетаётганда	7
Сен томондан	8
Ортга боқма	10
Эски дафтар	11
Бир ажойиб, тўзал кун	12
Лабиҳовуздаги ўйлар	13
Хандон отиб кулаётган қиз	14
Сабрнинг таги	15
Очиқ деразадан мунг ёғилар	16
Кел севгилим	17
Дедингни	18
Висол чоғлари	19

Ёмғир ёғар эди	62
Яна куз келибди	20
Бу кўҳна равоқ	22
Хотира	23
Ўзликни тинглаш	24
Кетасан	25
Ҳажр	26
Арзи ҳол	27
Хуршиди тобоним	28
Бир рўшнолик эди	29
Тиловат	30
Сенга қайдан топгай беҳатар гўша . . .	31
Қари қиз	32
Дунёга келдим	33
Фолбинлик	34
Лоқайдликка мадҳия	35
Ғирром ўйин	36
Беҳосият сафар	37
Тириклик	38

Сенга нима бўлди, менинг илоҳам	40
Тун эди	42
Ёмғир мавсуми	43
Сенга аталган	44
Аросат	45
Сен кетгач	46
Жоду кўзлар	47
Ишқ	48
Соғинч	44
Кел	50
Қадинг сарву санобардур	52
Уқтириш	54
Мени севмай	55
Касб-коримиз ошиқлик	56
Шофирконнинг шоида	58
Иродамга тасанно ўқиб	59
Бегона ўт	60
Касалхонада	61

Ким кўрибди, эй, кўнгли	63
Кузги Марв	64
Сўзинг туркона	65
Дунё, нега ўртайсан мени?	66
Ҳолат	67
Тарбия қилаяпман ўзимни	68
Сокин ҳисларим	69
Туғилган кунда	70
Эртагимиз соб бўлди	71
Бугунги кун	72
Баҳор келди Бухоро ёқда	73

Литературное-художественное издание

ШАВКАТ ХАСАН

ДЕНЬ ПОСЛЕ ПЕЧАЛИ

Стихи

На узбекском языке

Адабий бадий нашр

ШАВКАТ ХАСАН

ҚАЙГУДАН КЕЙИНГИ КУН

Шеърлар

Муҳаррир Фароғат Камолова

Мусаввир А. Мамажонов

Техн. Муҳаррир У. Ким

Мусаҳҳиҳ М. Ҳожиева

Босмахонага берилди 10.05.93. Босишга рухсат
этилди 15.06.93. Бичими 60X84. Босмахона
қоғози №1. Адабий гарнитура. Юқори босма.
Шартли босма тобоғи 1,8. Нашр тобоғи 2,0.
Жами 5000 нусхада. Буюртма 1916. «Ёзувчи»
нашриёти 700030. Тошкент, Навоий кўчаси, 30.
Баҳоси келишилган нархда.

Бухоро вилояти матбуот бошқармасининг
Шофиркон туман босмахонасида чоп этилди.

9398100